

Overleg Vlaamse Regering met landbouworganisaties – donderdag

15/02/2024

In overleg met de verschillende landbouworganisaties wil de Vlaamse Regering een pakket maatregelen overeenkomen om tegemoet te komen aan een aantal bezorgdheden en problemen waarmee landbouwers worstelen. Tegelijk willen we bijdragen tot een meer harmonieuze samenwerking tussen landbouw en natuur.

Een deel van deze maatregelen kunnen op korte termijn uitgevoerd of opgestart worden, andere eerder op langere termijn. We focussen hierbij op die thema's die tot de Vlaamse bevoegdheden behoren, wetende dat er ook belangrijke hefboomen zich op andere beleidsniveaus (federaal en Europees) situeren.

Governance

De VR engageert zich om op korte termijn een governance model op te starten voor de opvolging van de uitvoering van alle hier gemaakte afspraken. De VR zal hiervoor nog deze maand een procesbegeleider aanstellen.

Tevens willen we naar het voorbeeld van het VBOC en het Industrieforum ook een Strategisch Overleg Landbouw opstarten.

Korte termijn maatregelen

- **Betere prijzen voor boeren**
  - De VR participeert aan de interfederale taskforce voor het ketenoverleg; voor die aspecten die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren, zal de Vlaamse Regering zelf initiatief nemen;
  - De VR onderzoekt of het boeren kan ondersteunen om meer hernieuwbare energie te produceren (m.u.v. zonnepanelen op landbouwgrond) en aldus meer zelfvoorzienend te worden, met een lagere energiefactuur als gevolg;
  - De VR onderzoekt of in het landbouwbeleid bepaalde subsidiemechanismen met het oog op investeringen die vandaag onvoldoende benut worden, kunnen worden bijgestuurd.

- **Betere bescherming van landbouwgrond**
  - De VR zal een werkgroep oprichten met deelname van de sectoren en stakeholders (landbouw/natuur/recreatie/industrie/wonen), geleid door (een) procesbegeleider(s) die aangeduid worden door de VR op voordracht van ministers Demir en Brouns en bij aanvang voorgezeten door de minister-president, dit met het oog op het verder objectiveren van het (zonevreemd) landgebruik en het formuleren van een eerste rapport tegen 1 juli 2024 over hoe we naar de toekomst toe omgaan met de evoluties van het landgebruik en hoe we de bestemming en het gebruik maximaal in overeenstemming brengen met de beoogde taakstellingen van het RSV. In deze oefening wordt ook de regeling rond zonevreemde functiewijzigingen besproken met oog op een gedragen voorstel aan de VR. De actoren rond de tafel maken bij aanvang

gezamenlijke afspraken over het aankoopbeleid tijdens de voortgang van de werkzaamheden. Inzake aankopen door de overheid worden de bevoegde ministers daarbij betrokken.

- De VR engageert zich ertoe om met dat rapport aan de slag te gaan in functie van implementatie in het beleid.
  - De Vlaamse overheid koopt geen gronden meer aan in herbevestigd agrarisch gebied en agrarisch gebied herbevestigd in RUP's voor andere doeleinden dan landbouw.
  - Tot de datum van 1 oktober 2024 koopt de Vlaamse overheid geen gronden meer aan gelegen in agrarisch gebied (niet gelegen in HAG). Uitzonderingen hierop betreffen:
    - de aankoop van gronden in agrarisch gebied i.f.v. infrastructuurwerken van algemeen belang of in overstromingsgebieden in functie van noodzakelijke waterbeheersingswerken;
    - de aankoop van gronden in agrarisch gebied binnen SBZ;
    - grondenbanken in functie van flankerend beleid exclusief voor de landbouw/uitvoering PAS (grondenbank voor landbouwers);
  - De VR onderzoekt inhoudelijk en budgettair of het een fiscaal gunstregime inzake successie- en/of registratierechten kan invoeren voor de overdracht van grondeigendommen (ook van toepassing in langdurige pacht), gelegen in agrarisch gebied en die gegarandeerd in langdurig landbouwgebruik blijven.
  - Inzake natuurbeheerplannen heeft de VR recent de regelgeving aangepast in functie van een ruimere publieke consultatie en bekendmaking.
- Toegang tot water
    - De VR stuurt de regelgeving inzake het gebruik van afval- en restwater van voedingsindustrie en drinkwaterbedrijven bij, conform het toepassingsgebied van de desbetreffende EU-regelgeving;
    - De VR zal bijkomende initiatieven nemen om landbouwers te ondersteunen om waterbekkens te creëren en ook zelf meer water te kunnen opslaan;
    - Watercaptatie: de VR is bereid om de administratieve last bij watercaptatie zo veel mogelijk te beperken (o.a. de rapportageverplichtingen worden herbekeken).
    - De VR onderzoekt of verduidelijking nodig is in het kader van vergunningverlening van waterwinningen naar aanleiding van het arrest RvVb-A-2324-0320 van 11 januari 2024. Dit arrest wordt immers niet als principe arrest aanzien, gezien deze is uitgesproken zonder verweer van de akterende overheid of de aanvrager. De elementen die in dit arrest zijn genomen om tot de aanwezigheid van een milieutechnische eenheid te besluiten, zijn immers niet exhaustief, noch determinerend.
  - MAP-7
    - In de MER van het MAP-7 wordt in het VEN geen bijkomende nulbemesting ingevoerd op percelen waarop de huidige nulbemestingsregeling niet van toepassing is;
    - De VR engageert zich om aan de dienst-MER te vragen de MER-richtlijnen en de kennisgevingsnota aan te passen;
    - De VR zal na de goedkeuring van MAP-7 ook de overeengekomen derogatie op grasland terug aanvragen en verdedigen bij de Europese Commissie, waarna het plan in decreetteksten omgezet kan worden;

- De VR is bereid om opnieuw actie te ondernemen om de Europese Commissie te verzoeken renure toe te laten als alternatief voor kunstmest.
- Standpuntbepaling op Europees niveau
  - Europese natuurherstelwet: de VR zal zich waar mogelijk blijven verzetten (zowel inhoudelijk als procedureel i.f.v. agendering) en roept de andere regeringen in dit land en de Europese Unie op om dezelfde houding aan te nemen en het dossier voorlopig 'on hold' te zetten, zodat BE maximaal kan wegen op de Europese besluitvorming, waar vanuit Vlaanderen een positieve BE-stem onmogelijk gemaakt zal worden; we roepen de Europese Commissie ook op om veel meer rekening te houden met de specifieke uitdagingen in kleine, dichtbevolkte landen/regio's
  - Europese klimaatdoelstellingen 2040: de VR zal niet akkoord gaan met en desnoods een tegenstem uitbrengen tegen het voornemen van de Europese Commissie om een klimaatdoelstelling van 90% tegen 2040 goed te keuren en roept de andere regeringen in dit land op om dezelfde houding aan te nemen zodat BE maximaal kan wegen op de Europese besluitvorming; daarenboven zal VL elke versoepeling die door de EU toegelaten wordt, voor alle sectoren overnemen vanuit het principe "no gold plating".
  - Inzake Europese handelsakkoorden is de VR voorstander van de spiegelclausule.
- Stikstofproblematiek
  - De VR zal de werkzaamheden meteen opstarten voor het onderzoek naar een omslag van een depositie- naar een emissiemodel; dit onderzoek zal gevoerd worden door de bevoegde instellingen binnen de Vlaamse overheid in co-creatie met de landbouw-, natuur- en industrieorganisaties en de andere betrokken overheidsdiensten; deze werkzaamheden worden opgestart onder begeleiding van een procesbegeleider die nog deze maand wordt aangesteld door de VR; de VR kan hierbij ook externe expertise uitnodigen
  - De VR zal nog eind deze maand in overleg gaan met de Europese Commissie, met het oog op het uitwerken van een voorstel, waar mogelijk ondersteund door andere lidstaten, o.a. over de problematiek van de maatwerkgebieden en de haalbaarheid van bepaalde natuurdoelen. De uitkomst van deze gesprekken zal ook meegenomen worden in het beheer van de maatwerkgebieden, waaronder de opmaak van het ontwikkelingsplan voor het Turnhouts Vennengebied zoals beschreven in artikel 42 van het stikstofdecreet, vooraleer de Vlaamse regering dit zal vaststellen en de maatregelen ter uitvoering gebracht worden. De G8 emissie reducerende maatregelen (incl. vrijwillige stopzettingsregelingen) zullen daarbij dus wel uitgerold worden, met inbegrip van correcte vergoedingen op basis van de landbouwwaarde.
  - De Vlaamse Regering bevestigt dat de bestaande landbouwbedrijven die G8 inspanning doen of ervoor kiezen om hun vergunning te verlengen tot 2030, niet onderhevig zijn aan de impactscore drempels. De drempels in het stikstofdecreet voor veeteelt zijn enkel van toepassing op nieuwe bedrijven en uitbreidingen van bestaande bedrijven.
  - Zowel inspanningen voor de 5% maatregel in rundvee, als beweiden en dalen in dieraantallen binnen dezelfde diercategorie kan via een eenvoudige meldingsprocedure (= geen openbaar onderzoek en geen adviesronde). Ook bedrijven waarvan de vergunning reeds voldoet aan hun PAS-referentie

(bijvoorbeeld AEA-bedrijven), kunnen die PAS-referentie via een eenvoudige melding in de vergunning laten opnemen.

- Het huidige decreet en ook het nieuwe OVD ‘modulaire omgevingsvergunning’ voorziet in de mogelijkheid om het voorwerp van een bestaande omgevingsvergunning te wijzigen, en om enkel die wijzigingen in OO te leggen en te laten adviseren. De rest van de bedrijfsvoering (waar er nog een lopende vergunning opzit) wordt bijgevolg niet gevat door die procedure. In het OVD ‘modulaire omgevingsvergunning’ wordt verduidelijkt in die zin dat voor bedrijven die hun PAS-referentie willen realiseren deze procedure steeds van toepassing is. Tenslotte onderzoeken we of en onder welke (juridische) voorwaarden, voor veeteeltbedrijven een specifieke vereenvoudigde module mogelijk is voor eenvoudig te implementeren erkende PAS-technieken (zoals erkend door de WeComV) en voor zover deze erkende techniek geen verdere inhoudelijke afweging vereist in het kader van een ander omgevingsaspect.
- De VR is bereid om in het kader van het flankerend beleid PAS ingeval van de stopzetting van veeteeltbedrijven ook een correcte vergoeding te voorzien voor de bedrijfswoning.
- Vermindering van administratieve lasten => hiervoor wordt een specifieke taskforce opgestart samen met de landbouworganisaties
  - Europees Commissievoorzitter Ursula Von der Leyen zal eind februari met een rapport komen over een vermindering van de regeldruk op landbouw; de VR engageert zich om de voorgestelde versoepelingen integraal om te zetten naar Vlaamse regelgeving toe;
  - Kalender: de VR is bereid om in functie van weersomstandigheden tot maximaal 14 dagen te schuiven (naar voren of naar achteren) met de in mestregelgeving voorziene data, op advies van ILVO, B3W en de Mestbank
  - Boetes bij overtredingen t.a.v. de mestregelgeving: de VR zal bij kleinere (niet-strafrechtelijke) overtredingen in eerste instantie met waarschuwingen werken alvorens over te gaan tot boetes; tevens zullen we meer differentiatie en proportionaliteit aanbrengen in het systeem van boetes, m.i.v. een beperkte mate van administratieve tolerantie, en dit zo spoedig mogelijk via een parlementair initiatief om nog dit mestseizoen van toepassing te zijn
  - Kunstmestregister: de VR past de administratieve last inzake het kunstmestregister aan;
  - Mestbankaangifte: de mogelijkheid wordt voorzien om tot de uiterlijke datum van de mestbankaangifte wijzigingen aan te brengen aan de eerder ingegeven data;
  - Ecoregelingen: de VR is bereid om de bewijslast i.f.v. subsidies voor ecoregelingen te verlichten, met respect voor de EU-regelgeving;
  - De VR onderzoekt de mogelijkheid om in het departement L&V een uniek loket voor landbouwers te creëren voor de ingave van administratieve gegevens aan verschillende (Vlaamse en federale) overheidsinstanties, vanuit het “only once principe”;
  - ...
- Nood aan meer rechtszeker kader

- Via de WeComV kunnen innovatieve technieken erkend worden; de VR zal deze WeComV op korte termijn versterken met extra mensen (dossier nog deze maand naar de VR) om de doorlooptijd en erkenning te verkorten;
  - Zodra het stikstofdecreet in werking treedt (bij publicatie in het Belgisch Staatsblad), zal de VR de ministeriële instructies t.a.v. de varkenssector intrekken en het document 'aangepaste beoordeling geurhinder bij veehouderijen' aanpassen (conform bijlage); de omzendbrief extern salderen wordt eveneens onmiddellijk gepubliceerd en geactiveerd; deze twee bepalingen zullen, aangevuld met de verduidelijkingen over de passende beoordeling, ook gecommuniceerd worden via nieuwe praktische wegwijzers.
  - De VR herbevestigt m.b.t. stikstofanalyse t.a.v. VEN de zienswijze die in het VEN-besluit van 10 januari 2024 is goedgekeurd.
- Circulaire landbouw
    - De VR zal circulaire landbouw nog beter stimuleren, met o.a. samenwerking tussen niet-grondgebonden en grondgebonden landbouwers.

Lange termijn gespreksonderwerpen

- Betere prijzen voor boeren
  - Objectiveren van problematiek via wetenschappelijke studie;
  - Onderzoeken of de marktmacht van boeren vergroot kan worden via de oprichting van producentenorganisaties in meerdere deelsectoren.
- Betere bescherming van landbouwgrond
  - Onderzoeken welke barrières inzake toegang tot grond nog weggewerkt kunnen worden en hoe dit kan gebeuren; hierbij kan ook een stakeholdersorgaan helpen om het effectief gebruik en de bestemming dicht bij elkaar te laten aanleunen; een uitruil van gronden via bestemmingswijzigingen kan hierbij ook onderzocht worden;
  - Op basis van de nog vast te stellen RUP's wordt gestreefd om maximaal agrarisch gebied (tot 750.000 ha) te herbevestigen, behalve wanneer dat in SBZ gelegen is.
- Toekomstvisie landbouw
  - De minister van Landbouw zal samen met experts en de betrokken sectoren een langetermijn toekomstvisie op de landbouw voorbereiden.